

Bireysel Davranış, Kişilik ve Değerler (2. kısım)

5. HAFTA

İşyerinde Değerler

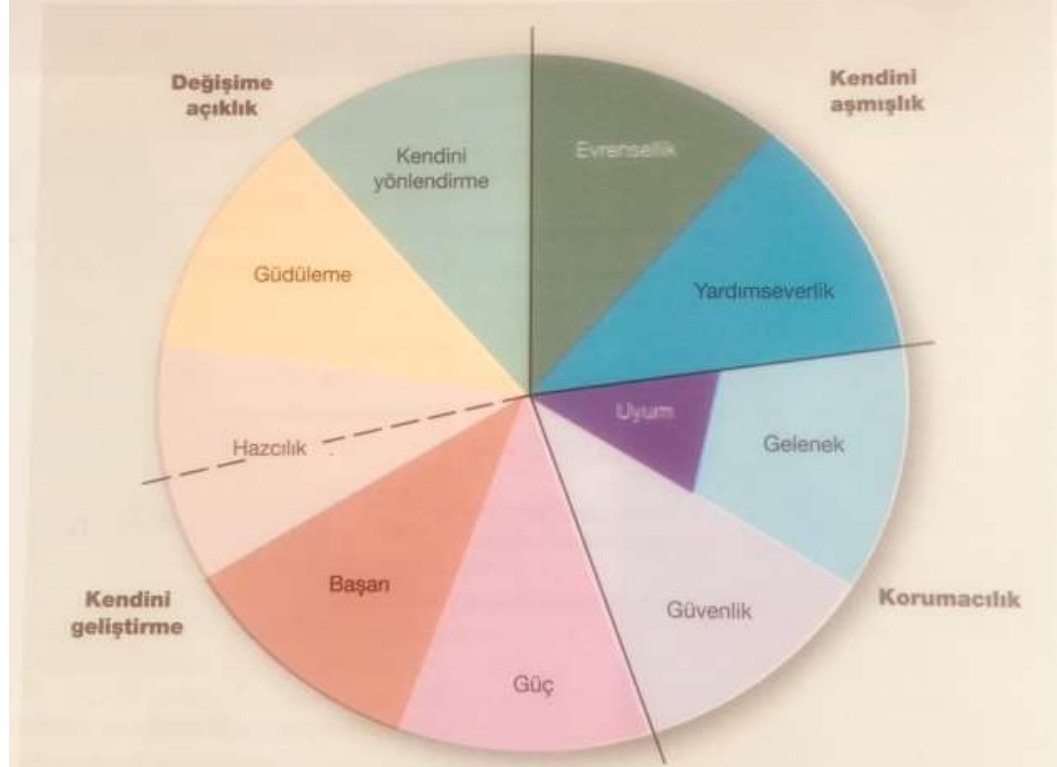
- ▶ Değerler neyin iyi, neyin kötü olduğu konusundaki algılardır.
- ▶ Bize ne yapmamız gerektiği konusunda yol gösterir. Ahlak pusulası gibidirler.
- ▶ Her bireyin kendine özgü değerler sistemi, ebevyleri, dini inanç sistemleri, arkadaşları ve içinde oldukları topluluklar yardımıyla oluşmuştur.
- ▶ Değerler hiyerarşiktir ve uzun sürelidir.
- ▶ Değerler aslında yalnızca bireylerde vardır (kişisel eğerler) Ancak bazı topluluklar ve örgütler benzer değerlere sahiptirler (paylaşılan değerler)
- ▶ Değerler ve kişilik özellikleri birbiriyle bağlantılı olmakla birlikte aynı anlama gelmezler:
 - ▶ değerler yol gösterici /olması gerekendir. Kişilik özellikleri ise olandır.
 - ▶ Kişilik özellikleri birbirleri ile çatışmazken, değerler birbiri ile çatışabilir. (
 - ▶ Kişilik daha fazla yaradılışla ilgiliyken, değerler dış dünya içinde oluşurlar.

Değer eřitleri

- ▶ Bugün değerlerle ilgili bir gruplama yaptığımızda Shalom Schwartz'ın değerler listesini kullanıyoruz. Bu model 57 değeri, 10 temel kategori içinde gruplandırır.

Değer Çeşitleri

ŞEKİL 2.5 Schwartz'ın Değerler Çemberi Modeli

Etik Değerler ve Davranış

- ▶ Etik, ahlaki prensip ve deęerleri ifade eder.
- ▶ İnsanlar yapılması gereken doğru Őeyi belirlerken etik değerlerine başvurur.

Etiğin 3 Prensipleri

- ▶ İş etiğini daha iyi anlamak için 3 temel etik prensipten bahsetmemiz gerekir.
- ▶ **Faydacılık:** durumdan etkilenen kişilerin en yüksek tatminini sağlayacak seçeneği belirlemek.
- ▶ **Bireysel Haklar:** yasal hakların ötesinde toplumun sahip olduğu ahlak değerler çerçevesinde temel bireysel hakların gözetimi
- ▶ **Dağıtımsal Adalet:** benzer konumdakilere, benzer fayda ve yükümlülükleri verebilmektir.

Etik Davranışı Destekleme

- ▶ Acil yardım hatları
 - ▶ Etik ombudsmanlar
 - ▶ Gizli bilgi toplantıları
 - ▶ Etik eğitimleri
-
- ▶ !!!! Etiğin en önemli öncülü paylaşılan değerlerdir!!!!

Kültürler Arası Değerler

- ▶ Farklı kültürlerdeki insanlar farklı düşünür ve davranır. Bu farklılıklar kültürlerin kendilerine özgü davranış kalıpları ile birlikte bu kültürlerin içerdiği temel değerlere bağlıdır.
- ▶ Kültürler arasındaki en temel farklılıklar nedir? Bu soruya 5 temel fark ile cevap arayabiliriz: Bireycilik, kolektivizm, güç mesafesi, belirsizlikten kaçınma, erillik-dişillik

Kültürler Arası Değerler

Değer	Örnek Ülke	Baskın Kültürdeki Düşünsel / Davranışsal Göstergeler
BİREYÇİLİK	Yüksek: ABD, Şili, Kanada, Güney Afrika Orta: Japonya, Danimarka Düşük: Tayvan, Venezuela	Kişiyi daha çok sahip olduğu benzersiz özellikler üzerinden tanımlar, kişisel amaçların önceliğini vurgular.
KOLEKTİVİZM	Yüksek: İsrail, Tayvan Orta: Hindistan, Danimarka Düşük: ABD, Almanya, Japonya	Kişiyi daha çok grup üyelikleri içinde tanımlar, kendini feda etme ve uyum gibi amaçlar önceliklidir. Davranış grup içindeki normlar ile düzenlenir.
GÜÇ MESAFESİ	Yüksek: Hindistan Malezya Orta: ABD Japonya Düşük: Danimarka İsrail	Patronla uyumsuzluk veya fikir ayrılıklarından kaçınır, yöneticilerin karar vermeleri beklenir, patrona bağımlı olma algısı vardır.
BELİRSİZLİKTEN KAÇINMA	Yüksek: Japonya Belçika Yunanistan Orta: ABD Norveç Düşük: Danimarka Singapur	Öngörülebilir durumları değerlerin değişmez olduğu iş düzenini sıkı yasaları ve düşük düzeyde çatışma ortamının olmasını tercih eder. Normal davranıştan sapmalardan hoşlanmaz
ERİLLİK - DIŞİLLİK	Yüksek: Avusturya Japonya Orta: ABD Brezilya Düşük: İsveç Hollanda	Sonuçlara odaklanır X İlişklere odaklanır iddialıdır X rekabetçidir.X insan ilişkileri ve ilgiyi önemser Materyalizme, paraya önem verir